

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.
 Külföldre egész évre 250.— L.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
 Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
 Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
 dr. Szász Ferenc.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 CLUJ,
 Strada Baron L. Pop 5. szám.
 Megjelenik minden szombaton.

Dávid és Góliát.

A maroknyi finn nép csodálatos hősiességgel vivja élet-halálharcát az orosz elnyomóval szemben. A világ lelkiismeretét kevés dolog moz-

Az önfeláldozásra kész hazaszeretet, a nemzeti becsületnek minden fölé való helyezése, ebben van a kicsiny nemzet nagy ereje.

gatta és rendítette meg annyira, mint ez a szörnyű mértékben egyenlőtlen küzdelem.

Mi adhat erőt és bátorságot a finn szabadságharcosoknak? Az Istenben való hit és az igazságban való bizodalom! Az a magasztos lelki állapot, amely zsoltárok éneklésére indította a finneket, mikor miniszterei Moszkvába utaztak, hogy kísérletet tegyenek a béke megmentésére

Dávid és Góliát állnak szemben egymással és ezeknek történetét lapozzák föl és olvassák az emberek milliói, úgy, amint Samuel I. könyvének 17-ik részében meg van írva ilyenképpen:

És amikor a Filiszteus meglekintette volna és meglátta volna Dávidot, megutálá őtet, hogy gyermek volna és piros, szép tekintetű.

És monda a Filiszteus Dávidnak: Nemde

eb vagyok-e én, hogy bottal jösz reám? Mondá annak felette Dávidnak: Jöszte ide hozzám és a te testedet adom az égi madaraknak és a vadaknak. — Monda pedig a Filiszteusnak: Te jösz én reám fegyverrel, dárdával és pajzsral, de én megyek tereád a seregek urának és az Izrael népe Istenének nevével, kit szidalommal illetél. — És megtudja mind az egybegyült sokaság, hogy nem fegyver és dárda által tart meg az Ur, mert az Uré a had és titeket ad a mi kezünkbe. — És bényulván Dávid a táskába, kivőn onnét egy követ, melyet a parittyából elhajítja és a Filiszteust homlokba találá és a kő a homlokába ragada és Góliát arccal leesék a földre...

Vajjon az orosz Góliát leesik-e arccal a kiesiny finn Dávid előtt? Bizonyos, hogy olyan ütések kap ettől, amilyenekre gondolni sem tudott hatalmi gőgjében.

Ám ha testi értelemben le is győzi ellenfelét, erkölcsileg elvesztette a harcot abban a pillanatban, mikor elindult, hogy a művelt, nemeslelkű kis nemzet testét az égi madaraknak és a mezei vadaknak juttassa zsákmányul.

A víz, mint védőeszköz.

Hollandia is tele van aggodalommal és izgalommal a háboru területének közelsége miatt. A maga védelmére a vizet is fölhasználja, amennyiben az ország széleit vízzel árasztotta el. Abban reménykedik, hogy a víz utját állja a harci gépek mozgásának.

A holland őrszemeknek ugyancsak nehéz próbát kell kiállaniok vízi megfigyelő helyeiken. Csak békében maradhassanak s ne kelljen a közmondással szólniok: Elöl tűz, hátul víz!

90 éves Mackensen vezértábornagy.

Mackensen vezértábornagy.

Mackensen vezértábornagy december 6-ikán töltötte be kilencvenedik életévét. A német hadsereg főparancsnoka, ebből az alkalomból katonai ünnepség keretében üdvözölte a vezértábornagyot és átadta neki a hadsereg ajándékát: egy fehér lovat.

Mackensen vezértábornagyot kilencvenedik születésnapja alkalmából felkereste otthonában Dr. Hardy Kálmán vezérkari ezredes, berlini magyar katonai attasé is, s a magyar honvédség és honvédelmi minisztérium jókívánatait tolmácsolta. Kozma Miklós, volt belügyminiszter, a volt császári és királyi 10-es Mackensen huszárezred nevében, mint az ezred segédtisztje fejezte ki szerencsekívánatait a volt ezredtulajdonosnak. Kozma Miklós az ezred színeit jelképező kék szalaggal átkötött kilencven szál sárgarózsát nyújtott át a vezértábornagynak, aki meghatótan köszönte meg a figyelmet. Kozma Miklós egyben közölte, hogy december 15-én a limanovai ütközet évfordulóján, amikor Székesfehérváron leplezik le a tizes huszárezred emlékművét, egyben leleplezik azt a márvány emléktáblát is, amely megörökíti Mackensen 1936. évi székesfehérvári látogatását. A vezértábornagy meghatva mondott köszönetet a magyar küldöttek üdvözlétéért és ebédre is vendégül látta a küldöttség tagjait.

Az orosz beavatkozás megváltoztatta Anglia külpolitikai irányvonalát.

Az orosz területi és eszmei terjeszkedés s különösen Finnország megtámadása az egész világon nagy meglepetést és riadalmat váltott ki. Még élénken emlékezhetünk arra, midőn Lengyelország lehengerelése után Chamberlain angol miniszterelnök nagy beszédet mondott, a német békeajánlatot visszautasította s kijelentette, hogy Anglia békére csak akkor hajlik, ha Németországban a Hitler-rendszer, tehát az egész nemzeti szocialista politika megbukik s olyan kormány kerül Németország élére, amelynek az ígéreteiben meg lehet bízni. Chamberlain kijelentéseit megismételte Daladier francia miniszterelnök is, amely után nyilvánvalóvá vált, hogy a nyugati hatalmak Hitler kancellárral és rendszerével többé a béke ügyében nem hajlandók tárgyalni s mindaddig folytatják a háborút, amíg a nemzeti szocialista rendszert Németországban megbuktatják.

Közben azonban Oroszország szerződést kötött Esztországgal és Litvániával. megtámadta Finnországot s nyilvánvalóvá vált, hogy Oroszország nemcsak területi igényeket támaszt az északi kis államokkal szemben, hanem a kommunista rendszert is be akarja vezetni a szomszédos országokba. Ez különösen kitűnt abból, hogy a finn kormány lemondása után, orosz szuronyok mögött népkormányt alakított s kijelentette, hogy Finnországgal a békét csak a népkormányon keresztül hajlandó megkötni. Oroszország magatartása, úgy látszik, nemcsak a világ közvéleményében, hanem az angol kormány köreiből is, mély hatást váltott ki. Mindezekhez hozzájárult, hogy orosz felelős államférfiak és az orosz sajtó a német-orosz szerződés megkötése óta éles nyilatkozatokban és cikkekben támadta Angliát és Franciaországot s még egy parányi remény sem maradt arra, hogy valaha Oroszország és a nyugati hatalmak között békés légkör keletkezhesék.

Ilyen előzmények után mondotta el a múlt héten nagy beszédét Halifax lord, angol külügyminiszter. Mindazok, akik élénk figyelemmel kísérték az angol államférfiak megnyilatkozásait, nem kis meglepetéssel állapíthatták meg, hogy Halifax lord beszédében új hangok és új irányelvek érvényesültek. Az angol külügyminiszter csak azt hangsúlyozta, hogy Anglia csak abban az esetben hajlandó békére, ha kellő biztosítókat kap az új európai rendezés állandósítására.

Arról hallgatott, hogy egy békés rendezés esetén mely államok és mely kormányok szolgáltatják a megfelelő biztosítókat, de valószínű a feltevés, hogy itt Olaszországra gondolt, amely még ma is szerződéses viszonyban áll Németországgal. Halifax után Daladier francia miniszterelnök is beszédet mondott, de ebből a beszédből is hiányzott a régi irányelv, hogy a nyugati hatalmak nem hajlandók többé szóbaállni Hitler kancellárral és nemzeti szocialista kormányával. Megállapítható tehát, hogy az orosz területi és politikai hódítások hatása alatt a nyugati hatalmak, tehát Anglia és Franciaország megváltoztatták külpolitikai irányelveiket s hajlandók volnának — természetesen megfelelő előkészítés után, — egy olyan békés elrendezésre, amelyet az európai államok az állandóság jellegével biztosítanak. Ami egyszerűen és világosan kifejezve nem jelent mást, mint azt, hogy ma már Anglia és Franciaország Hitler kancellárral és a német nemzeti szocialista kormánnyal is hajlandók volnának a békére, ha ezt a békét Olaszország és a többi államok is biztosítanak.

Tehát a francia és angol közvélemény az orosz támadás súlya alatt nagy változáson ment át. Emlékezzünk csak vissza, hogy Csehszlovákia és Lengyelország felosztása után Anglia és Franciaország a béke egy másik feltételét abban jelölte meg, hogy úgy Csehszlovákiából, valamint Lengyelországból a német csapatokat ki kell vonni, egyszóval a megszállást meg kell szüntetni. Itt is jelentős módosulások történtek. Ma már sem az angol, sem a francia közvélemény nem követel Németországtól ilyen sokat és megelégedne azzal, ha Csehszlovákiát és Lengyelországot néprajzi alapon állítanák vissza. Ami nem jelent mást, mint azt, hogy Oroszország megtartaná magának az elfoglalt területeket s Németország is megtartaná azokat a területeket, ahol a németek többségben laktak.

Ma még a háború különböző frontokon tart. Churchill angol tengerészeti miniszter a múlt héten rendkívül harcias beszédet mondott s kijelentette, hogy a német tengeralattjárók és mágneses aknák harci erejét az angol ellenintézkedések megtörték. Erre Németország négy angol hajót süllyesztett el, tehát a harc tovább tart.

Valószínű azonban, hogy Oroszország területi és politikai terjeszkedése miatt úgy

Angliában és Franciaországban, mint Németországban olyan új szempontok merülnek fel, amelyekre a háború kitörésekor nem gondoltak. Bizonyára Németországnak sem érdeke az orosz terjeszkedés, tehát nem valószínű, ha a háború kellős közepén a béke gondolata is mind jobban erősödik s talán a külpolitikai kulisszák mögött szövögetik is annak szálait.

Ma már nyilvánvaló, hogy Oroszország nagy hadseregével sem tud gyors sikert elérni

Finnországban, tehát Németországnak is be kell látnia, hogy az orosz gépesített hadseregnek az átütő ereje ma már csak a legendák birodalmába tartozik. Midőn Anglia és Franciaország külpolitikai irányelveit megváltoztatta, egy lépést tett Németország felé s nem valószínű, hogy a karácsonyi ünnepek alatt Németországban is hasonló lépéssel válszoznánk, s talán a várva-várt béke hamarabb beköszönt, mint azt a mostani nagy esztazaj miatt remélni lehet.

. Külföld .

Karácsonyi fegyverszünet kötését javasolja a pápa. XII. Pius pápa kezdeményező lépéseket akar tenni, hogy a hadviselő felek kössenek karácsonyi fegyverszünetet. A karácsonyi fegyverszünet karácsony estéjétől újévig tartana.

Hősiesen harcolnak a finnek. A finn—orosz háború fejleményei általános meglepetést keltettek. A finnek ugyanis a háború harmadik napján megállították az oroszok előnyomulását, sőt olyan területeket is visszafoglaltak, amelyeket az oroszok szállottak meg a háború első napjaiban. A finnek a nehéz hadtérp több pontján törbe csalták az oroszokat és a finn aknamezőkön az orosz katonák ezer számra haltak meg és estek fogságba. Finnország északi részén ebben az évszakban a Nap soha sem kél fel és a hadakozó felek teljes sötétségben, vagy pedig az Északi fény titokzatos ragyogása mellett folytatják hadműveleteiket. Ez természetesen nagyon megkönnyíti a viszonyokkal ismerős finnek helyzetét, viszont nagyon megnehezíti az oroszok hadműveleteit. A sok erdőség, tó és szikla, természetes fedezéket nyújt a kitünő finn lövé-

szeknek. Finnország érdekében több állam határozott cselekedetekkel lépett fel. Így például a svédek kitünő repülő elhárító ágyukat bocsátottak a finnek rendelkezésére, Olaszország pedig ötven repülőgépet küldött a finnek segítségére. A finn hadseregbe ezer számra jelentkeznek a svéd önkéntesek. Az önkéntesek között nemcsak egyetemi hallgatók vannak, hanem munkások is. A svéd katonai körök véleménye szerint Finnország hadserege nagyon jól fel van szerelve és a terep, továbbá az évszak által nyújtott előnyök következtében nagy ellenállást fejthet ki a szovjet hadsereg támadásai ellen. Valószínűnek tartják, hogy tavaszig a szovjet hadsereg lényegesebb eredményeket nem ér el. Tavaszig pedig még nagyon sok minden történhetik, — írják a svéd újságok.

Nagy érdeklődés előzi meg a Népszövetség ülését. A Népszövetség ülését többszöri halogatás után összehívták. Az üléseken a nemzetközi eseményekkel kapcsolatban rendkívül fontos nyilatkozatok fognak elhangzani és ezért általános érdeklődés előzi meg a Népszövetség tárgyalásait. Hír szerint az elnöki tisztet egy belga politikus fogja betölteni.

Svédország mozgósított. A svéd kormány részleges mozgósítást rendelt el. Egyelőre tizenöt tartalékos korosztályt mozgósítottak. A katonákat a svéd—finn határra összpontosítják.

Fontos tárgyalások kezdődnek Magyarország és Jugoszlávia között. Belgrádba magyar szakértők utaztak, hogy a két állam hivatalos képviselői között megkezdődő tárgyalások időpontjára nézve megállapodjanak.

Az angol külügyminiszter nyilatkozata. Halifax, angol külügyminiszter a felsőházban nagy beszédet tartott. Beszédében a nemzetközi helyzettel részletesen foglalkozott. Kifejtette, hogy Anglia háborus célja az, hogy megmentse Európa népeit a támadás örök fenyegetéseitől. Hangsúlyozta, hogy Anglia nem akarja a birodalom határait kiterjeszteni, de olyan nemzetközi rendet akar kialakítani, amelynek keretében az összes európai népek szabadon megválaszthatják politikai és gazdasági berendezkedésüket. Foglalkozott a finn—orosz háború kérdésével is. Kifejtette, hogy a finn—orosz háború Németország helytelen politikájának a következménye.

a török kormánnyal fontos külpolitikai természetű tárgyalásokat folytasson. Hír szerint Japán Törökországgal egyetértőleg meg akarja vizsgálni, hogy a Közel Kelet milyen viszonyban van a Szovjettel?

Hogyan fog alakulni az olasz külpolitika? A finnországi eseményekkel kapcsolatban megállapítható, hogy Olaszországban igen nagy a rokonszenv a finnek mellett. A francia és angol ujságok úgy látják, hogy Olaszországnak a finnek iránt megnyilatkozó rokonszenv az olasz külpolitikai irányváltozásának előjele. Az angol és francia ujságok cikkeikben találgatásokba bocsátkoznak, hogy mi következne be akkor, ha Németország és Olaszország között elhidegülne a viszony?

Átalakul a svéd kormány. A feszült nemzetközi helyzetre való tekintettel a svéd parlament ülészakát meghosszabbították. A svéd miniszterelnök kijelentette, hogy tárgyalásokat folytat a különböző politikai pártokkal a svéd kormány átalakítása céljából.

Mit jelent a francia vezérkar a nyugati arcvonalról? A francia hadsereg főparancsnoksága szerint a nyugati arcvonalon aránylag nyugalom van. A németek több helyen rajtaütési kísérletet tettek, azonban a franciák mindenütt megakadályozták a németek előrenyomulását.

Kémkedési eset nyomára jöttek Hollandiában. Hollandiában súlyos kémkedési eset nyomára jöttek. A külügyminisztérium egyik tisztviselője, aki a mozgósított katonák felügyeletét végző egyik bizottságban volt, a holland csapattek helyzetéről idegen hatalomnak adott felvilágosítást.

Az angol király látogatást tett a francia arcvonalon. Az angol király több magasrangú katonatiszt kíséretében látogatást tett a francia arcvonalon. A király a csatornán keresztül a tengeri utat hadihajók kíséretében, minden baj nélkül tette meg.

Jóslatások. A nemzetközi események alakulását illetően a nézetek nagyon eltérőek. Egyes külföldi ujságok hangoztatják, hogy Oroszország előretörése az összes európai államokat összefogásra fogja készíteni. Így tehát Anglia és Németország is ki fognak békülni. Más részről hangoztatják, hogy Németország örül Moszkva előretörésének, mert ez a közös angolelleses politika terén Németországra nézve értékes eredményeket hozhat.

Vajjon mit jelent? Angol gyárosok és nagykereskedők a fegyverszünet veszélye ellen biztosításokat kötnek. Ugy látszik, attól tartanak, hogy fegyverszünet lesz és a piacon általános olesulás fog bekövetkezni. Különösen a hadiszer-gyárosok kötnek nagy biztosításokat, mert fegyverszünet esetén az áruikat nem fogják tudni értékesíteni.

Nagyjelentőségű nyilatkozatot tett a magyar miniszterelnök. Teleki Pál gróf, Magyarország miniszterelnöke egy politikai gyűlés alkalmával beszédet tartott. Beszédében hangoztatta, hogy Magyarország el akar kerülni minden külső és belső kalandot s a magyar kormány öröködi azon, hogy a békés munka és a nemzet nyugalma biztosítva legyenek.

Készüljünk a karácsonyi színelőadásokra

- Agoston:** Hazatérés. (Karácsonyi falusi életkép) 2 nő és 3 férfi szereplővel ————— Lei 15.—
- „ Megtalált boldogság (Bethlehemes álomjelenet egy külvárosi munkáslakásban 14—15 szereplővel, a kettő együtt ————— Lei 15.—
- Bándy:** Jézuska hozzád jöttünk. (Karácsonyi jelenet 3 képben, 7 nő és 4 férfi és angyalok) ————— Lei 25.—
- „ Kati menekül (Női monolog) a kettő együtt ————— Lei 34.—
- Bohdaneczky:** Karácsony. (Jelenet egy városi sétaterén, 2 férfi és 2 gyermek szereplővel) ————— Lei 31.—
- Erdey:** A porszívó. (Humoros karácsonyi színjáték 3 felvonásban 5 nő és 2 férfi szereplővel) ————— Lei 9.—
- „ A gyermek diadala. (Bibliai színjáték 3 felvonásban 18—20 férfi szereplővel) ————— Lei 24.—
- „ Győzedelmes szeretet. (Bibliai színjáték 3 felvonásban 13 férfi szereplővel) ————— Lei 24.—
- Feysz:** Karácsonyi misztérium. (Bibliai színjáték 7 felvonásban 40—50 szereplővel) ————— Lei 50.—
- Gárdonyi:** Karácsonyi álom. (Bethlehemes játék 3 felvonásban 21 férfi, 6 nő szereplővel) ————— Lei 70.—
- Kovács:** Karácsonyi pásztorjáték. (1 felvonásban, 1 nő és 10 férfi szereplővel) ————— Lei 25.—
- Szabó:** Bethlehemi bakter (3 felvonásban, 5 nő, 6 férfi 3 fiúgyermek szereplővel, kottával) ————— Lei 42.—
- Székelly Miklós:** A mosónő gyermekei (1 felvonásban, 6 leány, 4 fiúgyermek szereplővel) ————— Lei 18.—
- „ Egy karácsonyfa története (1 felvonásban 8 leány és 8 fiúgyermek szereplővel, karácsony estére) a kettő együtt ————— Lei 20.—
- Kirájkne Kovács Emma:** Ezüst fenyőfa és ó-esztendei játékok, két szindarab együtt ————— Lei 20.—

A fenti könyvek megrendelhetők a rendelés összegének és egy könyvnél 8— Lei, több könyvnél 15— Lei portóköltésnek előzetes beküldése mellett, a **Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet Részv.-Társ.** Strada Baron L. Pop 5. Cluj-Kolozsvár címére.

Tovább folyik a tengeren a gazdasági háboru. A tengeri háboru az elmúlt héten eddig a legnagyobb veszteségeket hozta Anglia és Franciaország hajórajára. A németek nagyon sok kereskedelmi és több hadihajót elsüllyesztettek. Német újságok szerint német tengeralattjárók ezután még nagyobb számban fognak megjelenni Anglia partvidékein, hogy megnehezítsék Angliának élelmiszerekkel való ellátását. A német újságok megállapítják, hogy Németország vesztesége tengeralattjárókban elenyészően csekély amellet a siker mellett, amit az ellenséges hajók elsüllyesztése által elértek.

A magyar miniszterelnök nyilatkozott a finn—orsz háborúról. Teleki Pál gróf, magyar miniszterelnök a magyar képviselőházban váratlanul felszólalt. A külpolitikai helyzettel kapcsolatban hangoztatta, hogy Magyarország külpolitikai irányát a kormány fenntartotta és új irányban is barátságot szőtt. Kiemelte, hogy a külpolitikában a hűségnek elhatározó fontossága van. A magyar miniszterelnök a finn—orsz háborúról megemlítkezve, a magyar nemzet aggodalmát hangoztatta

a rokon nép sorsáért. Beszédének e részénél a magyar képviselőház nagy tüntetést rendezett a finnek mellett.

Amerika tiltakozása. Az angol tájékoztató minisztérium közli annak a tiltakozó jegyzéknek a szövegét, amelyet az Északamerikai Egyesült Államok kormánya intézett a tengeri zárlat ügyében az angol kormányhoz. Amerika tiltakozik az ellen, hogy a teljes tengeri zár miatt nem tud külföldi termékekhez jutni.

Érdekes amerikai felhívás. Amerikai újságok felhívást intéztek Angliához, hogy mielőbb béküljön ki és szövetkezzék Németországgal Oroszország ellen. Hasonló szellemben írnak a norvég újságok is.

A magyar kormányzó névnapját ünnepelte a londoni rádió. Horthy Miklós, magyar kormányzó névnapja alkalmából a londoni rádió külön ünnepi műsort adott. A műsor keretében Kerl, angol tengernagy, aki két éven át volt az angol tengeri haderő legfőbb parancsnoka, méltatta a magyar kormányzó érdemeit. A kormányzó névnapja alkalmából Magyarországon nagy ünnepségeket tartottak.

Hitler hajlandó békét kötni? Egy dániai újság értesülése szerint Hitler vezér és kancellár azokat a módozatokat tanulmányozza, hogy milyen feltételek mellett lehetne a békét megkötni? Hitler kancellár ebben a kérdésben több külföldön szolgálatot teljesítő német diplomatával folytatott tárgyalásokat. Hír szerint a döntés előtt Ciano gróf, olasz külügyminiszterrel is megbeszéléseket fog folytatni.

Mennyibe kerül Angliának a háboru? Angliának a háboru naponta három és egynegyed millió fontsterling összegbe kerül. Ez lejben kifejezve öt milliárd lejnek felel meg. Ebben az összegben nincsenek benne a háboru miatt keletkezett államadósságok kamatai.

Jugoszlávia nem szállít lisztet Németországnak. Jugoszlávia arra való tekintettel, hogy a nemzetközi piacon a gabona és liszt ára nagyon megdrágult, kérte Németországtól, hogy emelje fel az átvételi árakat. Minthogy a németek erre nem voltak hajlandóak, Jugoszlávia beszüntette a Németországba irányuló lisztszállítást.

Tapasztalt és tanult gazda termését megháromszorozhatja.

A legjobb tanácsadó dr. Nagy Endre és dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

című közel 700 oldalas, számos magyarázó képpel díszített, teljes gazdasági szakkönyve. A „Magyar Nép” előfizetői számára a könyv kézbesítési díjjal együtt csak 80 lej, a bolti ár egyébként 90 lej. A rendelés összegét kérjük előre beküldeni, mert utánvételezéssel többbe kerül.

Megrendelhető a Magyar Nép kiadó hivatalában Kolozsvár, Str. Baron L. Pop 5.

GAZDATUDOMÁNY

Igyekezék mindeki mielőbb beszerezni a

című könyvet, mely a legjobb tanácsadó.

A népnevelés esztendeje.

Az ős a számadások ideje. Ilyenkor a jó gazda számbavevési, hogy mit érlelt számára a nyár és mit engedett betakarítani az ős? Közéleg a tél, amikor pihen a föld, és az erők már csak csöndben, látatlanul munkálkodnak, mint mag a hó alatt. Ez az ős a számadások évadja volt egyházaink életében is. Az egyházak igazgatótanácsa, főtanácsa népes közgyűlések előtt számolt be végzett és elvégzendő munkájáról, nehéz, sokszor emberfölötti küzdelmeiről, amelyeket azért folytatt, hogy akkor is megmaradhassunk, ha ránkzuhan a hideg tél...

Elsőnek a római katolikus státus igazgatótanácsa gyűlésezett. Áron püspök sulyos szavakkal hívta fel a tanácsstagok lelkiismeretét a közéletünkben mutatkozó hiányokra. Áron püspök, aki maga is egyszerű székely földműves szülők gyermeke, ujjal mutatott a föld fiaira, mint az őserőkre, akik közül ki kell válogatni azokat, akik vezetésre vannak hivatva.

— Le kell tünnie a középszerűek korszakának, — mondotta többek között — és vezető helyekre olyanokat kell állítani, akik ki mernek állani népükért, akik dolgoznak népük javáért. Utat építenek és utépitésnek nem az jár eszükben, hogy ki jár majd utánuk a sima uton, hanem csak az a fontos előttük, hogy az ut sima és járható legyen.

A katolikus egyház közgyűlését a református egyház igazgatótanácsának közgyűlése követte. Itt is számbavettek minden termést, amit az ős beérlelt. Vásárhelyi János püspök mindenk előtt a népnek küldötte a közgyűlésről hódolatát, mint aki még ezekben a sulyos időkben is áldozni tudott az anyaszentegyházért.

— Habár sulyos időköt élünk, — mondotta a püspök, — amíg hátunk mögött egy ilyen önfeláldozó nép sorakozik fel, — ne féljünk a jövődtől...

Utolsónak az unitárius egyház főtanácsa tartotta meg közgyűlését. Erdély eme legkisebb, de nagy multra visszatekinthető egyháza három napon és éjszakán át vizsgálta és kereste az orvoslást nagy sebeire. Kérdés kérdés után került a tárgyaló asztalra és minden kérdés után ott volt a legnagyobb és legsúlyosabb kérdés: Mi lesz velünk?...

— Gyermekeinknek csak 18 százaléka jár felekezeti iskolába, — mondotta a püspök beszámolójában. — Valamit tenni kell, mert

sürget az idő... Felekezeti iskolákat kell felállítani minden faluban, ahol erre csak legkisebb lehetőség is mutatkozik. Ha megmentjük gyermekeinket, jövőnket mentjük meg, de ha ez nem sikerül számunkra, velük bukunk el...

Nehéz szavak voltak ezek. És akkor hangzottak el, amikor igazán érezzük lelkünkben e szavak égető sürgetését. És meg kell értenie és meg kell éreznie a népnek is. Érette hangzottak el és a nép ne irtózzék az önmegadóztatástól, az egyházi adózástól. Építsen iskolát, építsen templomot, ahol hűen megőrizhesse az őseitől rámaradt szent örökséget...

Egyébként rendkívül fontos határozatot hozott az unitárius egyház főtanácsa. Határozatilag kimondotta, hogy a jövő esztendőt minden erejével a népnevelésnek szenteli. A jövő esztendőt a népnevelés esztendejének nevezte el. Tudott dolog, hogy a főhatalom változás után a nagykiterjedésű földbirtokokat az állam kisajátította. Az unitárius egyháznak iskoláit, közintézményeit, amelyek nemzetnevelés szempontjából olyan fontosak, fenn kellett valamilyen módon tartania.

Ezért történt, hogy egy-két holdas vidéki földeket eladott az egyház és összpontosította a vagyont. Házakat épített Kolozsváron, hogy befolyó jövedelmükből közintézményeit fenntarhassa. Ilyen intézkedés folytán épült fel a hatalmas „Sora“-áruház is, amely az unitárius egyház tulajdona. Ez a hatalmas áruház, amíg felépült, 15 millió lejt emésztett fel. A befektetés azonban meg is hozza a gyümölcsét. Így, valamennyire megerősödve anyagilag az egyház, elhatározta, hogy jövőben lelkileg erősíti meg magát. A népnevelés esztendejét a „Család könyvének“ kiadása vezeti be. A csaknem háromszáz oldalas könyv fontos tanácsokkal szolgál a családok egységes nevelésére. A nemzet, a nép, családok összessége. Ha egységes gondolkodásra neveljük a családot, egységes lesz a nép, a nemzet is, az erő pedig egységben van...

Ezenkívül újabb népkönyvtárak létesítését is kimondotta az egyház főtanácsa. Mert a jó könyv az az eszköz, amellyel még a leg-súlyosabb időkben is építeni lehet. Fontos határozatok ezek további fennmaradásunk szempontjából. És fontos mindenk előtt azért, mert a vezetők rájöttek arra, hogy a nép lelkét kell alaposan megművelni, hogy teremhessen végre az időknek és követelményeknek megfelelőbb gyümölcsöt... Ró.

Biztosítsatok a „MINERVA“ biztosító intézetnél!

• Hírek •

Megkezdette munkáját a parlament. A parlament december 11-én, hétfőn, megkezdte munkáját. A parlament elé sok fontos törvényjavaslatot fog a kormány betérjeszteni. A parlament mostani ülése fogja az új költségvetést letárgyalni.

Fontos határozatokat hozott a kormány a legutóbb tartott minisztertanácson. A kormány Tatarescu miniszterelnök elnökletével minisztertanácsot tartott, amelyen megállapították a legközelebbi munkarendet. Terve szerint a kisebbségi törvény megteremtése is sürgősen napirendre kerül.

Ófelsége a bevonult katonáknak ajándékozta a vadászszákmányt. A Bánságban megrendezett udvari vadászatok szákmányát, 1000 fácánt és 300 nyulat Ófelsége a temesvári, aradi és nagyvárad körzetben szolgálatot teljesítő katonáknak ajándékozta.

Tatarescu miniszterelnök a hadsereg vezetőivel tárgyalt. Tatarescu miniszterelnök és királyi tanácsos megjelent a nagyvezérkar hivatalában és ott a hadügyminiszterrel s több tábornokkal hosszas megbeszélést folytatott.

Elmaradnak az olimpiai versenyek. Finnország bejelentette, hogy a háborúra való tekintettel az olimpiai versenyeket nem rendezi meg. Németország is hivatalosan közölte a nemzetközi olimpiai bizottsággal, hogy a tervezett, téli olimpiai versenyeket nem rendezheti meg. Egyébként az orosz repülők a helsinki olimpiai játékokat bombákkal teljesen elpusztították.

Megindult a vasuti forgalom Galicia felé. Az orosz-román határon át, Galicia felé, előzetes tárgyalások után megindult a vasuti forgalom. Csak tehervonatok közlekednek. Naponta öt tehervonat halad át a határon.

Összeütközött két petróleumvonat. Ploesti közelében, Baicoi állomáson két petróleumvonat összeütközött. Két vasutas meghalt, tíz súlyosan megsebesült. A vasuti szerencsétlenség következtében a vasuti pályatest nagyon megrongálódott és egy ideig a közlekedést átszállással kellett lebonyolítani.

Intézkedések a constancai kikötőben. A hivatalos lapban rendelet törvény jelent meg, amely intézkedik a hadviselő és semleges államok hajóinak a román kikötőben való tartózkodásáról. A rendelet szerint csak olyan kereskedelmi hajók tartózkodhatnak román kikötőkben, amelyeken nincsen több, mint két legfeljebb tizenhat centiméteres ágyú. A kikötőben való tartózkodás ideje alatt a hatóságok a lőszerkészletet lepecsételik.

Megszűnt a dunai hajózás. A hatóságok az előre haladott, téli időre való tekintettel megszüntették a dunai hajózást. A vizi járművek ezután csak a saját kockázatukra közlekedhetnek a Dunán, mert a biztosító társaságok az esetleges károkért nem vállalnak felelősséget.

Legideálisabb hashajtó, vér-tisztító, epehajtó a Dr. Földes féle „Solvo“ pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 Lei, minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogeriában kapható.

Adóamnesztia a gazdák részére.

A hivatalos lap 269. számában 1939. november 20-án megjelent az adóamnesztiaira vonatkozó törvény, amely szerint mindazok, akik 1939 december hó 31-ig bejelentik, az illetékes pénzügyi szerveknek azokat az adó alá eső, de eddig be nem jelentett, vagy az adó alól részben kivont jövedelmüket és akik az így kirótt adót befizetik, nemcsak hogy nem kötelesek a törvényes büntetéseket kifizetni az elhallgatás, vagy eltitkolás miatt, hanem az egyszerű adóból a kifizetésekor még 7% engedményben is részesülnek. A részvénytársaságok ezt a bejelentést 1940 március 31-ig bezárólag jogosultak megtenni. Mindazok, akik az idézett törvény értelmében nem jelentik be ezen időn belül a törvény nem ismerése miatt, elhallgatott vagy eltitkolt adó, vagy illetékek alá eső jövedelmüket, 1940 január hó 1-től kezdve a törvényben írt rendes adóbiróságokon felül a birság további 10%-át kötelesek a nemzetvédelmi alap javára lefizetni.

Az amnesztia törvény vonatkozik a földadóra, házadóra, tőkekamat adóra, alkalmi jövedelmek adójára, kereskedelmi adóra, fizetés utáni adóra, az összes bélyegilletékekre, a szerződéseket utáni aránylagos illetékekre, a hagyatéki illetékekre, az illetékek egyenértékére, a forgalmi adóra, az autoadóra és a fogyasztási adóra.

Az idézett törvény intézkedései alapján tehát minden joghátrány nélkül pótolni lehet azokat a mulasztásokat, amelyeket legnagyobb részben a törvény nem ismerése következtében az adófizetők elkövettek, később pedig a mulasztást nem

merték pótolni a birságoktól való félelmükben. Különösen felhívjuk a figyelmét mindazoknak, akiknek bármilyen illetéketlen szerződés van birtokában, továbbá akik valamely szerződésben nem a teljes összeget vezették be, azoknak a gazdáknak és más munkaadóknak, akik alkalmazottaik fizetése után elmulasztották leróni a minden esetben kötelező fizetési adót, azoknak a kereskedőknek és iparosoknak, akik a forgalmi, vagy fogyasztási adót, vagy annak bármely részét elmulasztották leróni, hogy a törvény kivételes kedvezményét kellő időben vegyék igénybe. A gazdák közül pedig sokan nem tudják, hogy a napszámósokat kivéve, minden alkalmazottjuk után „fizetési adót” kell leróniok. *Adót kell fizetni az összes gazdasztek, cselédek, juhászok, stb. gazdasági alkalmazottak fizetése után.* Helyesen cselekszenek tehát az érdekelt gazdák, ha az illetékes adóhivatalnál jelentkeznek bővebb felvilágosításért. Az adóalapokat a könyvkereskedésekben kapható könyvecskékkel kell bejelenteni. Több vármegyében megkezdték már a fizetési adó büntetéses kiróvását, mely ezúton elkerülhető. A törvényt az Erdélyi Gazda Jogi Mellékletnek legújabb száma egész terjedelmében közli.

Elsülyedt egy román hajó. A Fekete-tengeren uralkodó viharos időjárásnak egy kisebb román hajó is áldozatul esett. A „Sandu” nevű hajó Palesztinába vitt gabonát, Constanta és Balcié kikötőkből. A török-bolgár határ közelében a vihar következtében sziklába ütközött, és elsülyedt. A személyzet 14 tagja közül négyen megmenekültek.

A jözseffalvi tüzkárosultak részére a városfalvi Gazdasági Egylet Csóka Dénes és Demeter Mózes gyűjtésével 827 lej adományt küldött. Továbbá Szomorú Minka Zilah 300 lejt.

A Feketetót községben történt árvíz folytán az árvízkárosultak részére a következő adományok folytak be kiadóhivatalunkhoz: Serák Irén Erzsébetbánya 30 lej. **Tamásváraljáról:** Balogh András 5, Jakab Pál 5, Elek Pál 5, Filep Dani 5, Varga Imre 5, Elek István 5, Balogh Géza 5 lej. **Blenkmezőről:** Geeze Zoltán 40, Veres György 50, Preeup Simionné 10, Mihes Indréné 10, Demján Sándor 30, Pop Vasile 5, Mihes Erzsé 5, Péter János 20, Felházi Sándor 30, Szász Sándor 10, Szél Gyula 20, Páll Lajos 30, Jankó Andor 25, Dub Ábrahám 20, S. L-né 150 lej, összesen 520 lej. Továbbá Tatrossy Mórné Alór 100 lejt adományozott.

Norvégiában több korosztályt behívtak. Angol ujságok értesülései szerint Norvégiában több katonai korosztályt behívtak. Ez arra mutat, hogy a Skandináv államok esetleges orosz támadástól tartanak.

Új könyvek.

Dr. Kristóf György: Emlékkönyv című könyve a napokban hagyja el a sajtót. E könyv életfordulót is jelent, — mert a tudós egyetemi tanár nemrégiben töltötte be életének hatvanadik évét. — de egyuttal több évtizedes munkásságának is méltó megemlékezése. Az erdélyi olvasót az az utolsó husz esztendő érdekli, amely alatt a sajtóságos erdélyi irodalom a magyar irodalom önálló részeként indult útjára. E husz évnek éber figyelője dr. Kristóf György, aki minden komoly irodalmi törekvésnek őszinte pártolója, de ugyanakkor éles szemmel bírálja az irodalmi értéket nélkülöző írásokat. A könyv ára 300 lej. Az összeg előzetes beküldése mellett portómentesen szállítja a MINERVA irodalmi és nyomdai műintézet Cluj, Str. Baron L. Pop. 5.

Szekely Népmesék. Most jelent meg Telekyné László Marcella eredeti gyűjtésében diszes kiállításban a szekely népmese-gyűjtemény, mely legjobb ajándék mind a gyermekeknek, mind a szekelyek szellemi kincsei iránt érdeklődő felnőtteknek. A számos képpel diszitett, pompás színes táblába kötött könyv ára 128 lej. Vidékre 139 lej előzetes beküldése mellett szállítja a MINERVA irodalmi és nyomdai műintézet Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

A föld a nemzet gyökere. Kerék Mihály: A magyar földkérdés című hatalmas munkájában megrázó őszinteséggel rajzolja meg e problémának minden mozzanatát a történelem évszázadain keresztül napjainkig. A könyv ára diszes kötésben 313 lej. Postaköltséggel együtt 327 lej előzetes beküldése mellett szállítja a MINERVA irodalmi és nyomdai műintézet Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

A napi események középpontjában a maroknyi finn nép áll, amely hőiesen védekezik a százszoros tulerővel szemben. E vitéz nemzet hű képét vázolja Zsirai Miklós: Finn-ugor rokonságunk című könyvében. A közei 600 oldalas műben a szerző a tudós alaposágával és az utazó lebilincselő elbeszélésével vezet végig északi rokonaink különös hazájában. A pompás eredeti fényképfelvételekkel gazdagon diszitett könyv ára 579 lej. Postaköltséggel együtt 594 lej előzetes beküldése mellett szállítja a MINERVA irodalmi és nyomdai műintézet Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

Aki ősszel ültet

nem késhe el tavasszal.
Kérjen árjegyzéket szőlőoltványokról, gyümölcsfákról, rózsákról.

Ambrosi, Fischer és Társai
Aiud, Jud. Alba.

Milyen ajándékot adjunk gyermekeinknek?

Igy, Karácsony vártával már minden gyermekeit szerető szülőnek van egy rejtett, titkos gondolata. Mivel szerezzon örömet gyermekeinek? Szűkös világ, nyomorúságos élet, — de a szülői szeretet nem ismer szegénységet!... A szülői szeretet mindent legyőző erejével arra ösztönzi a szülőt, hogy gyakorolja a szeretet ünnepén gyermekeivel szemben a szeretetet!... — Persze! Ilyenkor a gyermeket is jobban szeretjük. Neki akarjuk adni a legszebb ünnep minden örömét.

Mi legyen az az öröm? Mi legyen az olcsó és mégis örömet okozó drága ajándék? — Ezt akarom én e pár sorban kedves Szülőknek elmondani.

Testvér! Kedves Szülő! Gondolatban légy még egyszer Karácsonyt váró gyermek. Jusson eszedbe, hogy Te is akkor voltál a legboldogabb, amikor édes szülőid térdén ülve, hallgattad a meséket s Te hitted!... Hitted, mert még nem ismerted az igazságot. Nem is tudtál annyira örüdeni az igazságnak, mint a mesének, mert az igazságok kemények, durvák, kegyetlenek! Csak a mese szép, mert abban még lehet hinni s azért volt boldog gyermek, mert hittél a mesében.

De a mese a maga mulattató szépsége mellett egyuttal hatalmas nevelő eszköz! Tehát nélkülözhetetlen! Nem csak azért, mert ezzel a nevelés nagy művében segítve vagyunk, de benne azt adjuk gyermekeinknek, ami őket igazán boldoggá teszi. Boldoggá tenni szeretteinket, — ez a mi szeretetünk legnagyobb teljesítménye.

De a mesék sem bírnak mind nevelő értékkel! Erre vigyázzunk szülők! Meggondolandó, hogy milyen tartalmú meséket adjunk gyermekeinknek! Tudom, s szinte hallom a

válaszokat: „hát nekünk nincs módunkban ismerni és felkutatni minden mesét s meggyőződni annak nevelő értékéről!... Ez igaz!

De ne csüggedj!... Itt a Magyar Népi! Látod, kedves Szülő, még arra is gondoltak itt, hogy a magyar gyermekek értékes ajándékokat kaphassanak. Gondoltak arra, hogy alkalmat adjanak a szülőknek szeretetük gyakorlására. Összeválogatták itt a szebbnél-szebb meséket, meséskönyveket, — azok egész sorozata kapható a Magyar Népi útján a Minervánál hihetetlen olcsón! Allitom, hogy teljesen megbízható és a legfejlettebb nevelési igényeket kielégítő, hasznos, neveltető, tanulságos meséket kaphatják itt.

Testvér! A Karácsony jön. A szép meséskönyvekkel szerezzetek örömet drága gyermekeiteknek. Meglátjátok, hogy a mese értéke milyen nagy lesz, ami kitűnik abból leginkább, hogy mikor a gyerek a legboldogabb, még akkor is, még a karácsonyfa alatt is a mesét fogja kívánni.

S ha majd ránk köszönt a szeretet nagy ünnepe s szegényes hajlékunk ablaka előtt álló zöld fenyőn felgyúlnak a gyertyák s ha alatta látjuk gyermekeinket, amint vidám arccal, ragyogó szemekkel kutatják, hogy mit hozott az angyal és kezükbe kerül a szép könyv, — jusson eszedbe testvérem, hogy mesék nélkül nem lennének ilyen boldogok!...

Hallgass a Magyar Népre! Vásárolj édes-ségek helyett szép és értékes meséskönyveket. Ez lesz a Karácsony legszebb ajándéka gyermekeid számára. Légy a mese angyala! S gyönyörködni fogsz gyermekeid boldogító hitében!

Fekete Károly.
ref. lév. lelkész.

Rövid hírek

Magyar hangosfilmet mutatnak be Jugoszláviában. Jugoszláviában közelebbről mutatják be az első magyar hangosfilmet. A bemutatónak nagy sikere volt.

December hó 22-én kezdődik az iskolák karácsonyi szünete. A nemzetnevelésügyi miniszter-

rium rendelete értelmében az iskolák karácsonyi szünete december hó 22-én, pénteken kezdődik.

Felavatták a Hitler Adolf-csatornát. Nyugat-Németországban nagy ünnepség keretében avatták fel a Hitler Adolf-csatornát. A csatorna az Odera-folyót köti össze a felsősziléziai iparvidékkel.

Vörhenyjárvány van Szamosujváron. Szamosujváron és a környező falvakban több vörheny megbetegedés történt. Az egészségügyi hatóságok megtették az intézkedéseket a járvány elfojtására.

Tűz volt egy petróleum telepen. Ploestiben az Orion petróleum finomító telepen tűz ütött ki. A gyár teljesen elpusztult. A kár tíz millió lej.

Az állattartás parancsolatai.

Könnyebb a háziállatot a betegségtől megóvni, semmint azt gyógyítani, mert a szegény jószág nem mondhatja, hogy hol fáj nekie s gyakran megesik, hogy amikor baját észreveszik, már olyannyira elkomolyodott, hogy a drága jószágot az állatorvos sem tudja megmenteni. Azért legfőbb kötelességünk az állatot már úgy tartani s óvni, hogy az meg ne betegdjék. Hisz az állatot könnyebben tarthatjuk meg egészségben, mint az embert. Lássuk, milyen szabályokat kell betartanunk az állat egészségének megóvása érdekében?

1. Vásároljunk egészséges állatokat. 2. Az istálló és az állat teste a legnagyobb tisztaságban tartandó. 3. Az állatokat tápláló és romlatlan takarmánnyal lássuk el. 4. Az istállót jól kell szellőztetni és fertőtleníteni. 5. Állatainknak tiszta, friss (nem tulhideg) ivóvizet adjunk. (Megizzadt állatot ne itassunk!) 6. Az állatot kíméljük megerőltetéstől. 7. Gondoskodjunk az állat célszerű mozgásáról. 8. Az étvágyra, jó emésztésre és ürítésre fordítsunk kellő gondot. Ez az utóbbi pont az, amire gazdáink legnagyobb része legkevésbé sem ügyel, pedig a jó emésztés és az emészthetetlen anyagok kiürítése, célszerű tápanyagoknak kiválasztása mellett, legelső feltétele annak, hogy az állat jól érezze magát és egészségben maradjon. Ezért ne mulassza el senki se, hogy a takarmányhoz a hiányzó anya-

gokat, az előírt pótlószereket keverje. 9. Az állatok alá tiszta almot bőven ágyaljunk, hogy azok fektükbe kipihenhessék magukat. 10. Óvjuk meg azokat a ragályos betegségektől. 11. A bőrtvékenység az állat vakarása, kefélése, mosása, fűrésztése, piszoktól és férgectől való tisztántartása által segitendő elő; a pata és a köröm ápolásáról ne feledkezzünk meg. Könnyebb sérülések megfelelő szerekkel gyógyítandók. 12. A szemeket az istálló kigőzölgésétől, valamint a vakító és a nagyon gyöngye világitástól az istállóban védenünk kell. 13. Az izmok rendszeres mozgással acélozandók, mert az istállóban való hosszas állás az izmokat és ízületeket megmerevíti. 14. Tavasszal a munka kezdetével, az állatok teljes munkaereje csak fokozatosan, szoktatás után vehető igénybe. 15. Az állatok után való gyakori nézés már sok gazdát mentett meg nagyobb károktól. 16. Ha valamelyik állat megbetegszik, rögtön el kell különíteni a többiektől, az alom alóla elégetendő, vagy oltott mésszel leöntendő, a hely, ahol volt, tisztítandó és mésszettel, karbóllal kell fertőtleníteni, nehogy a ragályos betegségeket megkapja.

Aki ezeket a jó tanácsokat megfogadja, annak minden bizonnyal nagyobb haszna lesz az állattartásból, mint annak, aki a szabályokat nem követi.

(Vetés.)

Nyárády Tivadar.

Minden magyar jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

Minerva Biztosító Részvénytársaság

Tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni.

Megjelent az Erdélyi Gazda 1940. évi naptára. Az Erdélyi Gazda naptára már útban van néhány nap múlva az összes megrendelők kézhez vehetik. A szerkesztőség külön súlyt helyezett arra, hogy a naptár úgy terjedelemben, valamint tartalomban felülmúlja az előző évek kiadásait. A naptár kapható városokban minden nagyobb könyvkereskedésben, falun az E. M. G. E. gazdaköri fiókjainál és az E. M. G. E. központi irodájában Cluj, Str. Regală 16. szám alatt. A naptár ára 23 lej. A megrendeléssel egyidejűleg a naptár ára is beküldendő. Az E. M. G. E. a naptárt külön posta portó felszámítása nélkül küldi.

Hat hetes női gazdasági és háztartási tanfolyamot rendez az E. M. G. E. Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet megkezdte a falusi hat hetes női gazdasági és háztartási tanfolyamok rendezését az erdélyi falvakban. Az első tanfolyam a Háromszék vármegyei Szotyor községben nyílt meg, november hó 16-án. A második tanfolyam a Brassó megyei Hosszúfalu köz-

ségben január 8-án kezdődik. A tanfolyamok a falusi kisgazda asszonyok és leányok részére rendeztetnek. Ezeken a tanfolyamokon a főzést, varrást, sertés- és baromfitenyésztést, háztartás vezetését, egészségügyi, csecsemőgondozást, stb. tanítanak az e célra kiképzett tanárnők. Köztudomású, hogy a falusi földmivelő nép igen sok esetben helytelen beosztással hiányosan étkezik. Egészségügyi szempontból is nagyon sok helyen még igen hátramaradtak a viszonyok. A kisgazda háztartására anyagilag nem közömbös, hogy a gazdasszony értsen a gazdasági udvar és házvezetés, stb. helyes és gazdaságos elvégzéséhez. Az E. M. G. E. 25—30 jelentkező esetén szívesen megrendezi minden községben a tanfolyamokat, ahol gazdakörök vannak. A tanfolyam résztvevői személynként 500 lej részvételi díjat fizetnek. A tanfolyam felszerelési tárgyairól az E. M. G. E. gondoskodik. A tanfolyam rendezése iránti kérések az E. M. G. E.-hez küldendőek be. Címe: Cluj, Str. Regală 16. szám.

Hogyan lehet kitermelni a kisebb erdőbirtokokat?

Az erdők kitermelését a kormány, hogy az erdők pusztítását megakadályozza, megnehezítette. Ez a mindenképpen helyes intézkedés azonban sok kisbirtokosra nézve nehézséget jelent. A földművelésügyi minisztérium, hogy a kiserdőbirtokosokon könnyítsen, fontos rendelkezést bocsátott ki. A rendelkezés szerint azok a falusi kisbirtokosok, akiknek erdőbirtoka nem haladja meg a tíz hektárnyi (husz katasztrális hold) területet, a termelési kérelem miniszteri elintézéséig, erdőbirtokukból 2500 négyzetméter területet tarolhatnak le s ezt a területet azután a majd engedélyezett terület mennyiségéből levonják. Az erre vonatkozó engedélyeket a kerületi erdőhivatalok bocsátják ki.

A gyümölcsfák kártevői.

Az Erdélyi Gazdasági Egyesület könyvkiadó vállalata értékes füzetet adott ki a gyümölcsfák kártevőiről. A füzetet Török Bálint a gyümölcsészeti szakosztály előadója írta. A könyvecskében részletesen ismerteti a gyümölcsfák növényi és állati kártevőinek életmódját és irtásukat. Több házilag elkészíthető szer leírását is megtaláljuk a füzetben. A füzet megrendelhető az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesületnél Cluj-Kolozsvár, Str. Regală 16. Ára 10 lej és a portóköltés.

Zöldséges kert az ablakban.

Ne feledkezzünk meg arról, hogy ételek izesítésére szolgáló zöldségleveleket télen is használnunk kell. Ezek nemcsak kellemes ízt szolgáltatnak az ételeknek, hanem általuk vitaminok is jutnak a szervezetbe. A leg-

Karácsonyi és újévi könyvvásár.

Érvényes 1939. december 31-ig.

Aján lékkönyvek leszállított áron.

Petőfi Sándor költeményei díszesen aranyozott egész vászon kötésben (képes kiadás) — — Lei 130.— helyett Lei 80.—
 Dózsa Endre: Új világ felé (regény) füzve Lei 50.— helyett Lei 30.—
 Gyallay Domokos: Genovéva füzve — Lei 40.— helyett Lei 25.—
 Jancsó-Gyallay: Erdély története füzve Lei 80.— helyett Lei 50.—
 Dr. Szász Ferenc: Óserők (regény) füzve Lei 50.— helyett Lei 30.—
 Az egész sorozat megrendelése esetében fenti könyvek Lei 350.— bolti ár helyett Lei 180.— leszállított áron kaphatók.

A rendelés összege előre beküldendő a postautalvány szelvényén jelezve: Karácsonyi Könyvvásár. A rendelés összegéhez még csatolandó a postacsomagban való szállítás költségére 1 drb. könyv után Lei 10.—, több könyv után Lei 15.—.

Megrendelések az alábbi címre küldendőek:

Minerva Műintézet

Cluj, Str. Baron L. Pod 5

egyszerűbben úgy biztosíthatjuk télire a friss zöldséglevelet, ha az ablak közelébe kis ládát állítunk, amelybe petrezselymet, cellert, metélő hagymát ültetünk. Az ablak közelébe ültetett zöldségek szépen hajtanak és zöldjüket fel lehet használni.

Hogyan takarmányozzuk a katonai gyakorlatról visszakerült lovakat?

A katonai gyakorlatról visszakerült lovak takarmányozásánál rendesen nagy hibát szoktak elkövetni azért, hogy a lovakat hirtelen akarják feljavítani. Ezeknek a lovaknak takarmányozásánál nagy óvatosság szükséges, mert más takarmányokhoz kell hozzászoktatnunk a lovak táplálósatornáját, mint amit a gyakorlat alatt kaptak. A legnagyobb hiba az, ha azonnal bőséges takarmányozásban részesítjük a lovakat. Ilyen esetekben nagyon könnyen kólika, vagy emésztési zavarok léphetnek fel és ezek az állat életét is veszélyeztethetik.

Ötéves tervgazdaság.

A kormány elhatározta, hogy Románia iparát és mezőgazdaságát ötéves terv keretében szervezi meg.

A Székelyföldön nagyon nagyon drágul a zab, lucernamag és lóheremag.

Háromszék megyében nagy kereslet mutatkozik minden termény, különösen pedig a zab, lucernamag és lóheremag iránt. A zab ára jelenleg 460—470, a lóheremag 3300—3400, a lucernamag 4700—4800 lej mázsáwként

Olaszország lett Európa rizs-szállítója.

Közöltük lapunkban, hogy Románia nagyobb mennyiségű rizst vásárolt Olaszországtól. Németország is Olaszországból szerzi be rizs szükségletét. Olaszországnak olyan jó rizstermése volt az idén, hogy bőven jut a rizsből kivitelre is.

Olesul a gyarmatáru.

A tea, kakaó és kávé áraban olesulás mutatkozik. A nagykereskedőnél az olesulás 10—20 százalékra rug.

Megindult az állatkivitel Görögország felé.

Görögország számára az állatkereskedők sok szarvasmarhát vásárolnak. Ennek hatása alatt a székelyföldi piacokon a szarvasmarha megdrágult.

Drágulnak a fémek.

Az európai háboru előtt egy kiló ón ára 320 lej volt. Ma 1300 lejbe kerül egy kiló. A vörösréz ára kilónként 42 lejről 120 lejre emelkedett.

Megolesult a disznó.

A hizott disznó ára a hónap elején még 40—45 lej volt élő-

sulyban kilónként. Jelenleg a disznó piacon olesulási folyamat tapasztalható. Egyes piacokon már csak 29—30 lejt adnak egy kiló élő sertésért.

A háromszék megyei piacokról eltűnt a lenese és kukorica.

Háromszék megyében a kereskedők a kukorica és lenese készleteket teljesen felvásárolták. Attól tartanak, hogy lencse annyi sem maradt a megye területén, amennyi a megyei lakosság szükségletét fogja fedezni. Így könnyen megtörténhetik, hogy Háromszék megyében a fogyasztó közönség kétszeres áron fogja visszavásárolni a kereskedőktől a lencsét. Ujabb példa arra, hogy a gazdák szervezetlensége súlyos károkat eredményez.

Megtiltották több termény külföldre való kivitelét.

A hivatalos lapban rendelet-törvény jelent meg, amely a ricinus, napraforgómag, repce és kendermag külföldre való szállítását megtiltotta. A tiltó rendelkezést azzal indokolják, hogy az olajos magvakra belföldön is nagy szükség van.

Legújabb típusu

„MAVAG”

(Magyar Allami Gépgyári) gyártmányu acélrámás,

golyóscsapágyas, fordítható dobkosaru

CSÉPLŐGÉPEK

azonnali rendelés esetén belföldi raktárainkról minden nagyságban szállíthatók, kedvező fizetési feltételek mellett.

Vezérképvislet:

„INDUSTRIA-ECONOMIA”

Kereskedelmi és Ipari Rt., Temesvár
IV., Str. Bratianu 34. szám. — Telefonszám: 43-57.

Távírat: „Industria-Timisoara”.

Művelődési mozgalmak.

A jobbágyok békéje.

1645 december 16-án, ezelőtt 294 esztendővel egy felsőausztriai kis városban, Linzben, a német császár egy békeszerződést irt alá. Ez a linzi béke nevezetes fordulatot jelentett sok millió szegény ember életében. Azonkívül pedig megnövelte az erdélyi fejedelemség tekintélyét és területét, mely soha sem volt olyan nagy, mint éppen a linzi béke aláírásának idején.

A linzi békét aláíró felek: III. Ferdinánd német császár és magyar király és I. Rákóczi György erdélyi fejedelem. A német császár csak hosszú vonakodás után határozta el magát a békeszerződés aláírására. A végén azonban mégis alá kellett írnia, mert a franciák és svédek ugyancsak szorongatták s így legalább megszabadult a Rákóczi támadásaitól. Rákóczi fejedelem pedig a linzi békében olyan jogokat szerzett a magyar jobbágyoknak, melyre ezek már több száz év óta hiába vágyakoztak.

Mi volt hát a linzi béke jelentősége népünk akkori életében? Miféle változásokat hozott az ismert viszonyokban?

A linzi békét megelőző évtizedekben a szegény jobbágy-emberek legfontosabb kérdése a vallási hovatartozás volt. Ebben az időben az embereket sokkal inkább érdekelte Isten akarata, mint ma. Ezért a vallásnak is nagyobb volt a jelentősége.

Amde nagyon gyakran hiába volt a ragaszkodás és az egyházhoz való hűség, mert akkor leginkább fegyverrel oldották meg a vallási kérdéseket. Akár a katolikusok, akár ellenfeleik voltak az erősebbek — mindig arra törekedtek, hogy a másik egyház tanítását ha kell, fegyverrel is visszaszorítsák. Ebből az ellenségeskedésből néha véres vallásháboru keletkezett. Ilyen vallásháboru volt a XVII. században is, mikor a katolikus német császár erőszakos térítéssel, miatt elkeseredett más vallásuak fegyvert fogtak a német császár ellen. Ez a vallásháboru harminc esztendeig tartott s résztvett benne két erdélyi fejedelem is.

Ugyanis a német császár nemcsak németek, de magyarok felett is uralkodott, mert egyttal a magyar király címét is ő viselte. Már pedig Magyarországon a lakosság nagy része nem volt katolikus. Mikor tehát a német császár háboruba keveredett, a magyarok ebben szintén érdekelve

voltak. Mindenki reménykedve nézett az erdélyi fejedelem, Bethlen Gábor felé, akitől segítséget vártak. Bethlen meg is felelt a várakozásnak. Beavatkozott a harmincéves háboruba és három ízben vezetett háborut a német császár és magyar király ellen. Ezek a háboruk sikerrel jártak. Bethlen biztosította a nemesek és városi lakosok vallásának szabad gyakorlását.

Am a jobbágyok, azaz a földművelő szegény emberek nem élvezhették a szabad vallásgyakorlat jogait. Alárendelték őket a földesurak hatalmának. Ez azt jelentette, hogy a jobbágyoknak olyan valláshoz kellett csatlakozniok, amilyen vallásu a földesuruk volt. Ha a földesur például vallást változtatott, jobbágyait szintén kényszerítette az áttérésre. Ebből sok elkeseredés és visszavetés következett, mert a földesurak éppen ebben az időben gyakran tértek át egyik egyházból a másikba. Ilyenkor persze jobbágyaikat is áttértették.

Ezen a helyzeten változtatott a linzi béke. Rákóczi György ugyanis szintén beavatkozott a harmincéves háboruba. A német csapatokat Magyarországról kiszorította s ezzel a német császárnak érzékeny veszteségeket okozott. Miután pedig a német császárt a svédek és franciák is támadták, ezért III. Ferdinánd a végén különbékét kötött Rákóczi erdélyi fejedelemmel. Ez volt a linzi béke, melyet a német császár 1645 december 16-án irt alá.

A békében a császár, mint Magyarország királya, ünnepélyesen biztosította a jobbágyok vallásszabadságát. Eltiltotta nemes és földesurakat attól, hogy a jobbágyokat vallási kérdésekben kényszerszergessék. Ettől kezdve tehát a földesur áttérése esetén nem volt szabad a jobbágyok vallását is változtatni. A békeszerződés Rákóczinak nagy birtokokat, erős várakat, Erdélyországnak pedig hét vármegyét adott. Egyttal elrendelte a vallásuk miatt elüldözött papok visszahívását, valamint az erőszakosan elfoglalt templomok visszaadását.

Ezzel a békével tehát Rákóczi György erdélyi fejedelem nagy szolgálatot tett a magyar jobbágyoknak. Igaza volt Rákóczinak, mikor a békéről azt írta, hogy egy fejedelem sem vitt végbe ahhoz hasonló dolgot, mint ő ezzel a békével.

Mulaffató

LEGSZEBB AZ ÉN FALUM.

Az én kis falumat a legszebbnek látom.
Párját a világon sehol sem találok.
Sehol sem találok, akármerre járok.
Nem kacagnak úgy rám sehol a virágok.

Megáldotta Isten ezernyi bűbájjal...
Mezőit gyöngyörű ringó búzaszállal;
Népének a szívét bizó reménységgel,
Sajgó fájdalomában sok'se csüggedjen el.

Az én kis falumnak van még egy szép képe.
Büszke lehetne rá világ minden népe.
Ósi viselete, drága szép ruhája
Annyi színben ragyog, mint a rét virága.

Ó, azok a lányok, piros lábú lányok,
Úgy örvend a szívem, ha egyet is látok.
Szeressétek ti is ezt a szép ruhátok,
Szébbet a világon sehol sem találtok!

Amíg a szívünkben folsír egy bús nóta,
Azt az őszi szellő szerte-széjjel hordja...

Amíg a lányaink rokolyába járnak,
Édes kicsi falum százszor szebbnek látlak!
(Oklánd.)

Iffj. Fekete Domokos.

A tékozló bihal.

A bihal határozott, következetes állat. Elveit, szokásait, eszejárását nem szereti máról-holnapra változtatni, ami a mai világban igen-igen megbecsülendő jótulajdonság.

Teszem fel, van közöttük olyan, amelyik hozzászokott ahhoz, hogy gyöngéd, asszonyi kezek fejjék. Az ilyenhez ugyan közelíthet férfi, finom sarjuval, szeckázott répával, vagy más ilyen esemegével, ami kedves bihali szemeknek, szájuknak. Az eredmény határozott lábbeli elutasítás a sajtár oldalára. Azonban tekintettel arra, hogy a legkoromfeketebb bihalnak is hófehér, édes, igen kívánatos a teje; a diplomáciai tárgyalások, mint általában, mikor fontos nyersanyagforrásról van szó, ha új alapon s egyoldalú kezdeményezésre is de ujrakezdődnek.

Ilyenkor gazd'uram a már említett esemegék újrakezdése mellett kendőt köt fejére, az asszony mindennapi rokolyáját ölti a fehér harisnya felé s ilyen előkészületekkel ül a tárgyaló-asztal, illetve a fejszékre a bihal mellé. Ez így megy mindaddig, míg az

asszony haza nem tér a vásárból, vagy fel nem kelhet a betegágyból. Mindebből nyilvánvaló, hogy a bihal nemcsak amolyan egyszerű jószág, amit csak úgy félvállról el lehet intézni. Rejtélyes, mint sötét Afrika, titokzatos, mint egy keleti szertartás s méltóságos, mint egy indiai kényúr.

Ezért meg is becsülik ám azt, amelyikkel a család összeszokott. Tudják, számontartják erényeit, gondosan titkolják hibáit s egy-egy tudott jó bihalér messze-földre is elmennek, mikor eladóvá válik.

Azonban jól mondta volt a böles, hogy minden paradicsomnak megvan a maga kigyója. A legféltettebb, a legerköcsösebb bihalnak is befellegzett, mikor a félelmes torokgyik kerülgetni kezdi. Rövid néhány óra alatt száználmas látvány lesz a méltóságos tekintetű bihalból.

Ilyenkor csak gyors, azonnali cselekvés menti a menthetőt. Az atyafiság rögtönzött, de körültekintő tanácskozása után, ha reménytelen a helyzet, egyik gyorslábú, gyorseszű tagja mézáróért fut, aki ilyenkor feleárban, immel-ámmal, részletfizetésre, jó haszonra megveszi a bihalat, hogy így a veszett fejszének legalább a nyeléből kerüljön meg valami.

Szakasztott így jártak Lakatos Imréék is. A szövetkezeti csarnokban tekintélyes summára dagadtak a dekák minden hónap végére, törttáj, verttáj ki nem fogyott a dézsából a Lóri bihal jóvoltából, míg egyszer a félelmetes jelek nem kezdtek mutatkozni egy borus reggel a drága jószágon.

Józsi bá, Áron sógor egypillantásra mind együtt voltak a bihal mellett.

Egyik a galambfali „urust“ javallotta, aki Laji molnár tináját is oly sikeresen megvérezé, a másik a lövétei majort, aki a tavaly nyáron mind a két juh seregnek vérszettség elleni port adott a cimboraság költségére, mikor a veszett farkas garázdálkodott. Véletlen vetett véget a vitának. Egyfogatos, bőrkabátos mézárós jött Udvarhely felől, kinek timár veje keddenként bőrt, talpat szokott árulni sátorban a Botos-utcában.

Sok szó nem is igen esett. Ugyan kinek volna kedve kötödni, alkudni, áldomásozni ilyen körülmények között. Feleáron, csekély előpénzért, utólagos fizetésre, cin-

kusolásra saroglyához kötötték szegény feketét. Jámboran, leeresztett fejjel kullogott a mészáros szekér után. Bezzeg máskor egyik sánemartjától a másikig hajította volna a fejével egy ilyen könnyű, fatengelyű kocsiszekeret.

Lakatos Imrééknél nem volt kelés, nem volt fekvés, hogy a Lóri szoba ne jött volna. Különösen a kis Móska, aki karikás ostorával egyedül is őrizte már a nyomáson, ő pityeredett el mindegyre, ha üres helyét nézte a pajtában.

Mire a mondott időre, hetivásár napjára városba ment Imre gazda, már vigasztalódott valamennyit, mert útközben olyan féjét hallott, hogy a zombori mester leszerel a bihal gazdaságról, már pedig a két Homoród mentén minden teremtet lélek tudja, hogy ami Makó a hagymának, az Zsombor a bihalnak.

Tünődve, számolva, csendben lépegetve egyszer csak a Botos-utcában a sátrak közt eszénkedék magához Imre gazda. S hát uramfia mit látnak szemei? Saját, tulajdon rég levágottnak hitt Lóri bihala kérőzzik jámboran, egyesben egy kis stráfszekér előtt, amelyről a mészáros veje pakolta a sátorba a bőrt s talpat. Csudálkozásában földbegyökerezett Imre gazda lába:

— Már akár csudálmány, akár csinálmány, de az az én Lóri bihalam nyögte ki bus keserűségében.

Az az, aki lelke van, hiszen a bal fülén is látszik a jegy, amit a medve mancsa vágott, amikor Kiadar oldalán szerre őriztük a csordát őszi kosározáskor — szólta Imre sógora.

De azért Imre egyelőre nem szólott senkinek semmit. Óvatosan átosonkodott a másik járdára, onnan is szemügyre vette s hogy teljesen megbizonyosodjék, szólingatni kezdé a sátor sarkától, úgy mint mikor otthon itatás után az abrakot adta az alsóház előtt. Ha volt is eddig valami kétsége, menten köddé foszlott mindaz, mert a bihal letagadva rövid idejű városi nevelését, hatalmas mekkenésekkel indult ládákön, sátrakön keresztül, szekeresestől, talpastól, bőrostól a hang irányában. Recsegték, ropogtak a bódék jobbra-balra dűledeztek a sátorfák, de akkor már Imre elűnt a sokadalomban.

A székben sokan voltak, türelmesen várí hát a közben elékerített komával, kisbiró sógorral, amíg reá került a szer.

— Azért a kis maradék pénzért jöttem volna, meg hogy a cinkust is átalirassuk, — alázatoskodott a mészáros elé Imre. Neheztelő tekintettel, kelletlenül nézett a mészáros.

— Na ilyen üzletet se igen kívánok. Mire a város végén a „dogányhoz“ értünk volna, ament mondott a bihala. Még jó, hogy a bőre hozott valamit.

— Gyilkos teringette! Ha már ennyire kárt vallott az úr, én sem kívánom vesztét. Minek akkor cinkus, hogy még arra is fizessünk. Ugye kietek is hallották, az úrnak cinkus se kell.

Békésen búszúztak, elváláskor még le is kezelték.

Amire a komával s a kisbiró sógorral visszaléptek a Botos-utcába, már visszarendeződtek a sátrak s a timár vő is újjal pótolta a törött járompálcát a Lóri nyakánál. Most már megbizonyosodva bátran lépett a timárhoz Imre.

— Ejnye-ejnye, láncos adta, nem csoda, ha a mészáros úr két tanu előtt sem akará nevére cinkusoltatni ezt a rusnya állatot. Tiszta hiába kénálám itt a komák előtt a cédolával. Nyers, falusi állat e. Nem szokhatja az ilyen úri ceremóniát. Azért is jövének hütös emberrel, már mint a kisbiró komával, hogy visszaszármazzassuk e csekély előpénzt! — azzal a sátor pultjára helyezé az otthon kapott sovány előleget.

— Hanem tiszta lelkiismerettel mondhatom, világ-életembe nem hittem volna eleddig hogy nadrágos városi ember ilyen igazi kúrát rakjon a más állattyára. Váltig is állítom, hogy a falusi marhaurus tudománya semmi az ilyen járt-köt emberéhez képest.

Mire az elámult, elképedt timár szóhoz juthatott volna, kifogták a bihalat egyes jármából. Az Imre kezét nyaldosva, hatalmas brekkenésekkel indult a Szentimre felé, hogy a Szarkakő alatt minél előbb a hazai erdőre érhessen. A koma s a sógor alig tudtak lépést tartani az elveszettnek hitt s mégis megkerült állattal, mert amint fennebb is emlitém, karakter a bihal még, ebben a „váta-hota“ világban is, csak esze legyen annak aki tartja.

Kövári Jakab.

Apróságok • Adomák

Hogyan működik a torpedó?

A most folyó tengeri háborúval kapcsolatban állandóan olvashatjuk, hogy a hajók pusztulását legtöbb esetben torpedó találata idézi elő. Lássuk mi is az a torpedó és hogyan működik? A torpedó robbanó anyaggal megtöltött, szivaralaku lövedék. Nagyon finom és pontos szerkezete van, ezért rendkívül drága. Kilövése a következőképpen történik. A tengeralattjáró, mikor ellenséges hajót pillant meg, megközelíti amennyire csak lehet, vigyázva arra, hogy megfigyelő csövének éppen csak a vége álljon ki a vízből, hogy az ellenség ne lássa meg. Amikor a tengeralattjáró megközelítette a célpontot annyira, amennyire csak lehetett, pontosan lebecsülük a távolságot és a sebességet, amellyel az ellenséges hajó halad. Ekkor aztán a torpedólövé-csőből kilövik a torpedót a tengerbe. A szivaralaku torpedón csodálatos szerkezetek vannak. Kis gépezet csavarszárnyat működtet, amely másodpercenként 20 méteres sebességgel hajtja előre a torpedót. Így tehát a torpedó egy kilométer távolságra egy perc alatt jut el. Különleges szerkezetek biztosítják, hogy a torpedó a víz színe alatt állandóan 3 méteres mélységben haladjon a célpont felé. Rendkívül elmésen elkészített szerkezet téríti vissza a torpedót az egyenes vonalba, ha a hullámok kitérítének az eredeti irányból. Amikor a torpedó az ellenséges hajóhoz érkezik, beleütközik annak oldalába, felrobban és irtózatossá pusztítást végez. A tengeralattjáró megvárja mindég a robbanás bekövetkezését és ha szükséges, megismétli a támadást.

A torpedóval való lövés rendkívül nagy szakértelmet és pontosságot kíván. Különösen a gyors cselékvés és az ügyesség döntik el, hogy milyen a támadás sikere. A tengeralattjáró megfigyelő csövét ugyanis csak pillanatokra lehet a tengerből

kidugni és ezalatt az idő alatt az összes adatokat meg kell állapítani, amelyek a lövés biztonságát szolgálják.

Krumpli a sirhanton.

Franciaországban a krumplit egy Parmentier nevű tudós honosította meg. A francia nemzet hálából, hogy ezt a rendkívül értékes gazdasági növényt Franciaországban népszerűvé tette, érdekes szokást valósított meg. A tudós sirját minden évben krumplival ültetik be.

Hatósági intézkedés az angolkór leküzdésére.

A német birodalmi kormány elrendelte, hogy a kisgyermekeket három és tizenkét hónapos koruk között be kell mutatni az állami csecsemőgondozóban, hogy orvosi vizsgálatnak vehessék alá. Ebben a korban ugyan is az angolkór (csontlágyulás) betegség nagyon sok gyermeket tesz egész életére nyomorékká, sőt sok gyermek meghal a betegség miatt. Az olyan gyermekeket, akinél az angolkór jelenlétét az orvos megállapítja, végileg előállított D-vitaminnal kezelik. Az angolkórt ugyanis a D-vitamin hiánya okozza.

Éghetetlen film.

A mozielőadásoknál nagyon gyakran okoz szerencsétlenséget a film azért, hogy meggyul és tűzvész támad. Erre való tekintettel sokan próbáltak éghetetlen filmet előállítani. Sikerült is ilyen filmet előállítani, azonban ez az anyag nem tudott eddig általánosan elterjedni. Nagy lépést jelent ezen a téren, hogy a német birodalmi munkaügyi miniszter rendelete értelmében ezután a mozgófénykép színházakban csakis biztonsági filmeket lehet használni. Ezek a filmek nem gyulékonyak és így nem okozhatnak tűzveszedelmeket. A biztonsági filmekre való áttérésre a német munkaügyi miniszter megfelelő határidőt biztosított.

Láthatatlan sugaru lámpa világítja a német rendőröket.

A német városokat a légítámadás veszedelme miatt minden éjszaka elsötétítik. Hogy a forgalmat mégis le lehessen bonyolítani és a közlekedési rendőr jeleit a járművezetők megfigyelhessék, a németek csodálatos berendezést szerkesztettek. A közlekedési rendőröket higanygőz lámpák világítják meg. Ezeknek a lámpáknak a fénye csak akkor látszik, hogyha különleges szerrel vannak bevonva és így világítanak. Abban az esetben, ha légítámadás veszedelme fenyeget, a rendőr kilép a láthatatlan sugaru lámpa fényköréből és ruhája többé nem világít.

Csodálatos lélek jelenlét.

Dániában történt az alábbi érdekes eset. Katonai gyakorlat alkalmával egy ujonc kezéből a már elsütött kézigránát kiesett. Az ujonc mellett álló társa azonnal lekapta fejről rohamsisakját, a kézigránátra tette és ráült. A következő pillanatban a gránát felrobbant és a katonál sisakostól együtt egy méter magasra repítette. Más baj nem történt. Az ügyes katona lélekjelenléte nagy veszedelemnek vette elejét.

Az éjszakai beszéd magyarázata.

Kisné meséli a szomszédasszonynak, hogy a férje éjszaka kánként álmában mindég beszél.

— Bizonyára — feleli Kovácsné — ez az egyetlen alkalom, amikor kibeszélheti magát.

Okosság.

Ugy látom, hogy barátod felesége nem volt jelen, amikor az égből a szépséget osztották.

— Az igaz, mert arra az oldalra ment, ahol éppen a pénzeszsákokat osztogatták.

Tanácsadó.

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

M. K. Csak azt tanácsolhatjuk, amiről már egyszer lapunkban megemlékeztünk. Szedje össze a spárga növény földfeletti szár és levél részeit és égesse el. Így elpusztítja a spárga-rozsda kórokozóit és a spárga ültetvényben jövőre nem lép fel a rozsda.

F. I. A borban mindég vannak savpusztító élesztőgombák. Ha a bort a seprőről lehuzzuk, ezeknek működése megszűnik. Abban az esetben, ha a bor savanyu, hagyjuk a seprőn állani január hónapig. Ezalatt az idő alatt élettani uton a savpusztító élesztősejtek nagyon sok savat pusztítanak el. Ilyen módon a bor természetes uton veszít savanyúságából és íze kellemessé válik.

L. G. A talaj meszezése tulajdonképpen nem jelent közvetlen trágyázást. A mész arra való, hogy a talajban levő tápanyagokat mozgósítsa és a növények által felvehetővé tegye. Ezért szokták mondani, hogy a meszezés gazdaggá teszi az apákat és szegénnyé a fiakat. A mondást úgy kell érteni, hogy a meszezéssel a növények a talajban levő tápanyagot nagyon jól ki tudják használni, a talaj tehát kiszarolódik és így valóban előállhat az az eset, hogy a talaj rossz termővé válik. Okszerű trágyázással azonban a meszezésből kár nem származik.

K. G. Oroszországnak jelenleg 170 és fél millió lakosa van. Az oroszországi népmozgalmakra jellemző, hogy a falvak lakosságának száma alig emelkedik, sőt sok helyen a falvak elnéptelenednek. Így például Oroszország két legnagyobb városa, Leningrad és Moszkva lakosságának száma legjobban bizonyít az említett jelenség mellett. Leningradnak 1926-ban 1 millió 690 ezer lakosa volt. 1939-ben lakosainak száma 3 millió 191 ezer. Moszkva lakosainak száma 1926-ban 2 millió 29 ezer volt. Az 1939 január elsején megejtett népszámlálás alkalmával Moszkvában 4 millió 137 ezer lakóst találtak.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

Gy. L. Ujszékely. H. P. Avasujváros. B. Gy. Berkenyes. N. S. Mezőköbölkut. K. J. Kénos. M. Zs. Nyárádszentmárton.

ELŐFIZETŐINKHEZ! *Amint előző számainkban közöltük, megbizottaink felkeresik azon előfizetőinket, akik hátrálékban vannak, hogy az előfizetési hátrálékukat tőlük felvegyék. Ezen megbizottaink közül Vinczeffy Sándor Csikvármegyének gyermekgyógyi járásában levő előfizetőinket látogatja meg. — Kováts Endre Szilágymegyének tasnádi, nagykarolyi és érmihályfalvi járásában levő előfizetőinket keresi fel. Török István Kisküküllő, Alsófehér és Torda megyei előfizetőinket keresi fel. Tóth Imre az Aradmegyei előfizetőinket látogatja meg. Felkérjük azon előfizetőinket, akik még nem rendezték folyó év végéig szóló hátrálékaikat, szíveskedjenek megbizottainknak szabályszerű nyugta ellenében kifizetni. Azon előfizetőinket, akikhez ez alkalommal nem küldhetünk megbizottakat, felkérjük, hogy a lap-példányaikhoz mellékelte és kitöltött postautalvány felhasználásával küldjék be az ott feltüntetett összeget.*

Érdeklődő! Könyvnaptárunk ez évben is megjelenik, bár egy kis késéssel, mert a papírbeszerzés nehezebb, mint más években volt. Mindenesetre arra törekedünk, hogy minden előfizető, aki nincsen hátrálékban, rövidesen megkaphassa naptárunkat.

A következő befolyt pénzeket nyugtazzuk: F. L. Csikvácsárcsi 155, M. S. Ujszékely 150, M. S. és V. S. Firtosmartonos 300, ifj. S. J. Magyarláros 155, H. P. Avasujváros 150, V. F. Avasujváros 305, E. E. Genes 305, T. A. Selénd 455, H. I. Magyarpócska 300, D. I. és ifj. Sz. M. Örvénd 155–155, I. B. Sitér 155, V. A. Hosszufalu 155. Cs. I. Hadikfalva 130, Cs. F. és D. B. Hadikfalva 155–155, D. K.-né Brád 150, P. F. Vadász 150, K. N. P.-né Szőkefalva 155, Zs. J. Középpajta 155, H. J. Nagybánya 155, L. J. Éradoný, 155, S. Gy. Kissolymos 150, E. S. L-é Kecsetkislalud 150, J. J.-né Kisbábony 155, T. L. Nagykároly 155, F. J. Nagyfülpös 600 (kérese szerint elintézve), id. K. A. Nagyajta 155, L. J. Hatolyka 150, B. S. Torja 50, ifj. B. L. Barátos 155, B. L. Csikszentkirály, 155, P. J. és N. S. Türkös 155–155, D. M. J. Kiskereki 155, Z. L. Albis 155, id. F. J. Erked 155, H. S. Vadász 155, G. J. Belényesörvényes 305, H. A. Bihardiószeg 155, N. K. Tancs 305, S. F. Bácsi 155, M. I. Iriny 155, P. F. Héjjasfalva 150, V. A. Mezőterem 155, M. G. Érkeserű 150, B. J. Iriny 155, B. M. Belényesujlak 305. Sz. M. Homoródszentmárton 150, ifj. F. I. Hosszumező 155 lejt.

Apróhirdetések

Önálló gazdász keres gazdasághoz értő, szerény igényű nőt. Aki némi anyagiakkal rendelkezik előnyben. Ajánlatokat „Gazdász” jellegére a kiadóba.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

Minerva Rt. nyomdája Kolozsvár.

Az erdélyi ruha megbecsülése.

Az udvarhelymegyei Etéd község ifjúsága jól sikerült mulatságot rendezett. A mulatságon az összes résztvevők magyaros öltözékben jelentek meg. El kell ismerni, hogy pompásan festettek.

Amerikai hölgy magyaros díszruhában.

Az unitárius főtanács gyűlésének érdekes jelenete volt, amikor az amerikai hitrokonok üdvözlét egy kaliforniai leány tolmácsolta. A leány három hónap óta tartózkodik Erdélyben s még egy évet szándékszik itt tölteni, mint a teológia akadémia növendéke. Amint képünkön látni, az amerikai kisasszony fehér harisnyaposztóból magyaros szabású, szép zsinóros télikabátot s hozzávaló sapkát csináltatott magának annak jeléül, hogy mennyire tetszik neki az erdélyi ruházódás. Szép és megkapó is az, amint felső képünk mutatja, amely Etéd község derék fiataljának ősi viseletét ábrázolja.

Tanuld meg!

Kályhatakarító szer.

Vasporhoz egy kanálnyi porcukrot adunk s összekeverve, nem tulerős ecetben feloldjuk. Ha erős az ecet, akkor kávésalakkal higitjuk és simára elkeverjük. A szerrel a kályhát bekenjük. Megjegyzendő, hogy a kályhát nedvesen kell kezelni, mert szárazon kefélve nem fényesedik és inkább szürke, mint fekete lesz.

Az időknék méhe bételt,
 Oszlatni a bút, a kételyt:
 Ránk virrad már nemsokára
 Betlehemnek új világa.

Vigyázz magadra!

Házad is, csüröd is, hogy meg ne gyuladjon:
 Disznóperzselésnél vigyázz igen nagyon!

A jó főzelék készítésének szabályai.

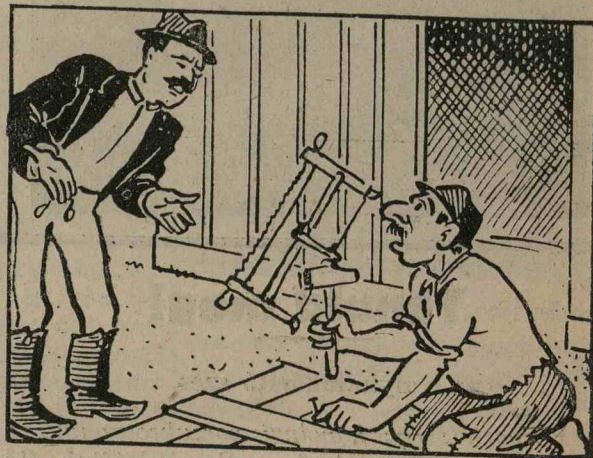
A főzelékek elkészítésénél rendszerint nagy hibákat szoktak elkövetni. A hibák a főzelékek értékét nagymértékben csökkentik. A főzelék elkészítésénél a következő szabályokat tartsuk be. A főzelékek mosását bő vízben, mindig gyorsan végezzük, hogy a főzelékből a vízben oldódó tápanyagokat a víz ne mossa ki. Nem szabad a főzelékeket előzetesen besózni és kicsavarni, mert ezáltal veszendőbe mennek a főzelékben levő táplálékanyagok. A krumpli hámozását a következőképpen végezzük. Hámozás előtt a krumplit kefével alaposan megmossuk, majd vízben öblit-

jük. Vagy héjában főzzük, vagy közvetlenül a főzés előtt hámozzuk meg és nagyon gyorsan főzzük, hogy a krumpliban levő vitaminok ne semmisüljenek meg.

Az égetett mész szárítja a nedves levegőt!

Az esős időjárás következtében nagyon sok helyiségben nedvessé vált a levegő és veszélyezteti a helyiségben télire eltett élelmiszerek vagy háztartási nyersanyagok jó állapotát. Ezért arra kell törekednünk, hogy a lehetőséghez képest az ilyen helyiségek levegőjét szárítsuk ki.

Erre a célra kitűnően felhasználhatjuk az égetett meszet. Friss, égetett meszet helyezünk abba a helyiségbe, amelyiknek a levegőjét szárítani akarjuk. A mész ugyanis felszívja a levegőben levő vízpárát. A meszet időnként ki kell cserélni és a helyiséget száraz, napos időben szellőztetni kell. Ezzel az egyszerű móddal sok károsodásnak vehetjük elejét.

— Hogyan kérhettél ennyit ezért a munkáért, amikor úgy látszik nem is értesz hozzá?

— Instálom azért, mert mennyivel nehezebb egy olyan munkát elvégezni, amit nem is ért az ember.